

ΠΔ/24-5-85 (ΔΟΜΗΣΙΣ ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ)

(ΦΕΚ-270/Δ/31-5-85)

[ΙΣΧΥΕΙ από 31-5-85]

"Τροποποίηση των όρων και περιορισμών δόμησης των γηπέδων των κειμένων εκτός των ρυμοτομικών σχεδίων των πόλεων και εκτός των ορίων των νομίμως υφισταμένων προ του έτους 1923 οικισμών"

'Εχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του από ΝΔ/17-7-23 Ν.δ/τος "περί σχεδίων πόλεων κλπ.", όπως μεταγενέστερα τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν και ειδικότερα τα άρθ-9, Αρθ-10 (παρ.2) Αρθ-14, 17 και 85Α αυτού.

2. Τις διατάξεις του ΝΔ-8/73) "περί ΓΟΚ", όπως τροποποιήθηκε με το νδ- 205/74 (ΦΕΚ-363/Α') και ειδικότερα τα άρθ-87 και Αρθ-125 (παρ.2) αυτού.

3. Τις διατάξεις του Ν-1032/80 "περί συστάσεως Υπουργείου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος" (ΦΕΚ-57/Α) και ειδικότερα τα άρθρα 2, 3 και 7.

4. Την υπ' Αποφ-75724/1151/30-12-83 κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας Κυβερνήσεως και Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος (ΦΕΚ-767/Β) και ειδικότερα το άρθ-5.

5. Την υπ' αριθμ. 342/1985 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος,
αποφασίζουμε:

ΑΡΘΡΟΝ-1. (ΔΟΜΗΣΙΣ ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ.)

(ΦΕΚ-270/Δ/31-5-85). [ΙΣΧΥΕΙ από 31-5-85]

Οι όροι και περιορισμοί δόμησης των γηπέδων των κειμένων εκτός των ρυμοτομικών σχεδίων των πόλεων, κωμών και οικισμών, ή εκτός των ορίων των νομίμως υφισταμένων προ του έτους 1923 23 οικισμών των στερουμένων ρυμοτομικού σχεδίου, που καθορίστηκαν με το από ΠΔ/6-10-78 (ΦΕΚ-538/Δ) ως ισχύει τροποποιούνται ως εξής:

1."α) Ελάχιστο εμβαδόν γηπέδου 4000 τετραγωνικά μέτρα και πρόσωπο σε κοινόχρηστο δρόμο εικοσιπέντε (25) μέτρα.

(Σ.Σ βλέπε οδηγίες εφαρμογής με την Εγκ-4490/29-1-04 Εγκ-5/04 Διευκρινίσεις σχετικά με τις διατάξεις του Ν-3212/03, ρυθμίσεις για τη δόμηση σε γήπεδα εκτός σχεδίου, μεταξύ άλλων επισημαίνεται ότι η ως άνω απαίτηση προσώπου δεν ισχύει για γήπεδα που έχουν κατατμηθεί πριν την 31-12-03 και έχουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις κατά κανόνα ή κατά παρέκκλιση αρτιότητας, που ισχύουν στην περιοχή του ακινήτου ....κλπ)

Η ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου που αφορά στο ελάχιστο πρόσωπο δεν ισχύει για την ανέγερση κτιρίων των Αρθ-2 και Αρθ-3, εφόσον εξυπηρετούνται από αγροτικούς ή δασικούς δρόμους, καθώς και ορειβατικών καταφυγίων, η ανέγερση των οποίων επιτρέπεται και σε γήπεδα που εξυπηρετούνται αποκλειστικά από μονοπάτια".

(Σ.Σ Η περιπτ.α τίθεται ως αντικατεστάθη με την παρ.1
Αρθ-10 του Ν-3212/03 ΦΕΚ-308/Α/31-12-03 και με την παρ.3

Αρθ-23 του ίδιου νόμου διευκρινίζονται τα εξής:

3. Η περιπτ.α της παρ.1 του Αρθ-1 του ΠΔ/24-5-85, όπως αντικαθίσταται με την παρ.1 του Αρθ-10 του νόμου αυτού, δεν ισχύει για γήπεδα που υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.)

β) Για γήπεδα που έχουν πρόσωπο σε Διεθνείς, Εθνικές Επαρχιακές, Δημοτικές και Κοινοτικές οδούς ως και σε εγκαταλειμένα τμήματά τους και σε σιδηροδρομικές γραμμές απαιτούνται:

Ελάχιστο πρόσωπο 45 μ.

Ελάχιστο βάθος 50 μ.

Ελάχιστο εμβαδόν 4000 μ2.

2. Κατά παρέκκλιση από την προηγούμενη παράγραφο θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα γήπεδα:

α) Τα κείμενα εντός της ζώνης των πόλεων, κωμών, και οικισμών, τα οποία είχαν κατά την 24-4-77 ημέρα δημοσίευσης του από ΠΔ/5-4-77 (ΦΕΚ-133 Δ') ελάχιστο εμβαδόν 2000 μ2.

β) Τα γήπεδα που κατά την ημέρα δημοσίευσης του παρόντος πδ/τος έχουν πρόσωπο σε Διεθνείς Εθνικές, Επαρχιακές, Δημοτικές και Κοινοτικές οδούς, καθώς και σε εγκαταλειμένα τμήματα αυτών και σε σιδηροδρομικές γραμμές και εφόσον έχουν:

αα) Τα γήπεδα που υφίστανται κατά την 12-11-62 ημέρα δημοσίευσης του από ΒΔ/24-10-62 (ΦΕΚ-142/Δ').

Ελάχιστο πρόσωπο: δέκα (10) μέτρα.

Ελάχιστο βάθος δέκα πέντε (15) μέτρα.

Ελάχιστο εμβαδόν επτακόσια πενήντα (750) μ2.

ββ) Τα γήπεδα που υφίστανται κατά τη 12-9-64 ημέρα δημοσίευσης του από ΒΔ/21-7-64 (ΦΕΚ-141/Δ).

Ελάχιστο πρόσωπο: είκοσι (20) μέτρα.

Ελάχιστο βάθος τριάντα πέντε (35) μέτρα.

Ελάχιστο εμβαδόν χίλια διακόσια (1200) μ2.

γγ) Τα γήπεδα που υφίστανται κατά τη 17-10-78 ημέρα δημοσίευσής του από ΠΔ/6-10-78 (ΦΕΚ-538/Δ').

Ελάχιστο πρόσωπο: είκοσι πέντε (25) μέτρα.

Ελάχιστο βάθος: σαράντα (40) μέτρα.

Ελάχιστο εμβαδόν δύο χιλιάδες (2000) μ2.

δδ) Τα γήπεδα που δημιουργήθηκαν από τη 17-10-78 ημέρα δημοσίευσης του από ΠΔ/6-10-78 (ΦΕΚ-538/Δ) μέχρι την ημέρα δημοσίευσης του παρόντος πδ/τος

ελάχιστο εμβαδόν 4000 μ2.

Ως Δημοτικοί ή Κοινοτικοί οδοί για την εφαρμογή του παρόντος θεωρούνται οι οδοί που ενώνουν οικισμούς του αυτού δήμου ή κοινότητας μεταξύ των ή οικισμούς ομόρων δήμων ή Κοινοτήτων ή με Διεθνείς Εθνικές ή Επαρχιακές οδούς. Σε περίπτωση που μεταξύ των προαναφερομένων οικισμών υπάρχουν περισσότερες της μιας Δημοτικοί ή Κοινοτικοί οδοί που συνδέουν αυτούς οι διατάξεις της παρούσης περίπτωσης έχουν εφαρμογή μόνο σε γήπεδα που έχουν πρόσωπο στην κυριότερη από τις οδούς αυτές. Η αναγνώριση των οδών αυτών σε κυριότερους ή μοναδικούς γίνεται με απόφαση του οικείου Νομάρχη μετά γνώμη του Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος του νομού.

γ) Άρτια και οικοδομήσιμα γήπεδα που απομεινούνται συνεπεία απαλλοτριώσεων ή διανοίξεων διεθνών, εθνικών ή επαρχιακών οδών,

θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα εφόσον μετά την απομείωση αυτή έχουν όρια αρτιότητας και τις λοιπές προϋποθέσεις των γηπέδων των προηγουμένων περιπτώσεων α και β.

δ) Σε περιπτώσεις αναδασμών τα γήπεδα που δημιουργούνται και δίνονται σε δικαιούχους σε ανταλλαγή αρτίων και οικοδομήσιμων γηπέδων θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα, εφόσον μετά τον αναδασμό αυτόν έχουν τα όρια αρτιότητας και τις προϋποθέσεις των γηπέδων προηγουμένων περιπτώσεων α και β.

3. Το μέγιστο ποσοστό κάλυψης των γηπέδων ορίζεται σε δέκα τοις εκατό (10%) της επιφανείας τους.

4. Το ανεγερθησόμενο εντός του γηπέδου κτίριο πρέπει να είναι ενιαίο. Επιτρέπεται η διάσπαση αυτού σε περισσότερα κτίρια μόνο μετά από γνώση της αρμόδιας Επιτροπής Ενασκήσεως Αρχιτεκτονικού Ελέγχου.

5. Οι αποστάσεις του κτιρίου ορίζονται ως εξής:

α) Από τα όρια του γηπέδου δέκα πέντε (15) μέτρα τουλάχιστον.

β) Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω:

βα) Προκειμένου για ανέγερση κατοικίας σε γήπεδα που υφίστανται κατά τη 15-4-81 ημέρα δημοσίευσης του από ΠΔ/27-3-81 (ΦΕΚ-209/Δ) με ελάχιστο εμβαδόν 4000 μ² οι πλάγιες αποστάσεις του κτιρίου από τα όρια του γηπέδου ορίζονται σε επτά και μισό (7,50) μέτρα εφόσον τηρουμένης της απόστασης των δέκα πέντε (15) μ. δεν είναι δυνατή η οικοδόμηση. Το μέγιστο πλάτος του κτιρίου στην περίπτωση αυτή πρέπει να μην υπερβαίνει τα δέκα (10) μέτρα.

ββ) Οι πλάγιες και οπίσθιες αποστάσεις των κατά παρέκκλιση αρτίων και οικοδομήσιμων γηπέδων της παραγράφου 2 του παρόντος ορίζονται σε δύο και μισό (2,50) μ. τουλάχιστον για τα γήπεδα της υποπερίπτωσης αα της περιπτώσεως β και σε πέντε (5) μ. τουλάχιστον για τα γήπεδα της περίπτωσης α και των υποπεριπτώσεων ββ και γγ της περίπτωσης β. Για τα γήπεδα της περίπτωσης β οι αποστάσεις αυτές ισχύουν μόνον εφόσον τα μήκη προσώπου και βάθους του γηπέδου είναι μικρότερα των:

20 μέτρα για το πρόσωπο και 35 μ.για το βάθος για τα γήπεδα της υποπερίπτωσης αα της περίπτωσης β, και

45 μέτρα για το πρόσωπο και 50 μ.για το βάθος για τα γήπεδα των υποπεριπτώσεων ββ, γγ της ίδιας περίπτωσης β.

γγ) Οι διατάξεις της προηγούμενης υποπεριπτώσεως ββ εφαρμόζονται ανάλογα και για γήπεδα των περιπτώσεων γ και δ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

γ) Οι αποστάσεις του κτιρίου ορίζονται εκ του ορίου της ζώνης της απαλλοτριώσεως για τη σιδηροδρομική γραμμή 15 μ. τουλάχιστον, από την όχθη τυχόν ρέματος 10 μ. τουλάχιστον και 10 μ. τουλάχιστον από τα όρια δασικής έκτασης.

Οι αποστάσεις αυτές υπερισχύουν των αποστάσεων της προηγούμενης περίπτωσης β για γήπεδα που το όριο της ιδιοκτησίας ταυτίζεται με το όριο της ζώνης απαλλοτριώσεως για την σιδηροδρομική γραμμή την όχθη ρέματος ή το όριο δασικής έκτασης.

6. Ο μέγιστος συντελεστής δόμησης (σδ) των γηπέδων ορίζεται σε 0,2.

7. Ο μέγιστος αριθμός ορόφων των κτιρίων ορίζεται σε δύο (2) και το μέγιστο ύψος αυτών μετρούμενο από το γύρω έδαφος αυτών (φυσικό ή διαμορφωμένο κατά την επόμενη παράγραφο 10), σε επτά και μισό (7,50) μέτρα.

Υπεράνω του ως άνω καθοριζούμενου μέγιστου ύψους επιτρέπεται η κατασκευή μόνο στηθαίου τυχόν φωταγωγών ύψους μέχρι 0,30 μ. και καπνοδόχων, απαγορευμένων των λοιπών κατασκευών που αναφέρονται στο άρθρο-87 του νόμου 8/1973 περί ΓΟΚ/73.

Σε περιπτώσεις κατασκευής κεκλιμένης στέγης, το κατά τα ανωτέρω μέγιστον ύψος προσαυξάνεται κατά 1,20 μ.

8. Επιτρέπεται η κατασκευή ανοικτών εξωστών εντός υψηλών αιθουσών συγκεντρώσεως του κοινού για αναψυχή ή εργασία με την έννοια και τους όρους της παρ. 6 του άρθρου 84 του ΓΟΚ, με τη διαφορά ότι οι εξώστες αυτοί προσμετρώνται στο συντελεστή δόμησης και τη συνολική επιφάνεια των ορόφων.

"9. Σε γήπεδα που βρίσκονται σε κορυφογραμμές (υδατοκρίτες) το ανώτατο υψόμετρο των κτισμάτων απαγορεύεται να υπερβαίνει την κορυφογραμμή. Απαγορεύεται η ανέγερση κτισμάτων σε υποστυλώματα (PILOTIS)".

10. "Επιτρέπεται η κατασκευή κτίσματος ανεξάρτητα από την κλίση του εδάφους. Αν η κλίση υπερβαίνει το 35% στη θέση που τοποθετείται το κτίσμα, το εμβαδόν των υπόγειων βιοηθητικών χώρων που δεν προσμετράται στο συντελεστή δόμησης δεν μπορεί να υπερβεί το 20% της επιτρεπόμενης δόμησης".

Επίσης στην περίπτωση κεκλιμένου εδάφους επιτρέπεται η διαμόρφωση του γηπέδου με αναλημματικούς τοίχους ή πρανή μεγίστου ύψους ένα και μισό (1,50) μ. και επίπεδα ελαχίστου πλάτους πέντε (5) μέτρα. 'Όταν οι κλίσεις του εδάφους απαιτούν την κατασκευή τοίχων υψηλότερων του ένα και μισό (1,50) μ., ή επιπέδων πλάτους μικρότερου των πέντε (5) μ. απαιτείται η γνώμη της Επιτροπής Ενασκήσεως Αρχιτεκτονικού Ελέγχου.

11. Ο χώρος του υπογείου δεν επιτρέπεται να εξέχει το περίγραμμα του ισογείου του κτιρίου.

"Η δε στάθμη της οροφής του υπογείου δεν επιτρέπεται να είναι υψηλότερη των 0,80 μέτρων από το διαμορφωμένο γύρω έδαφος".

12. 'Όταν τα γήπεδα περιλαμβάνονται στη ζώνη που ορίζεται στο άρθρο-14 του νόμου 17-7-23 δεν επιτρέπεται τα αναγερθησόμενα κτίρια να τοποθετούνται εντός του πλάτους των ιδεατών εκτάσεων των εγκεκριμένων οδών του οικισμού.

13. Επιτρέπεται η περίφραξη των αρτίων γηπέδων με μόνιμη κατασκευή. Το ύψος του περιγράμματος δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα δύο και μισό (2,50) μ. μετρούμενο από το έδαφος.

Κατ' εξαίρεση το ύψος του περιφράγματος μπορεί να υπερβαίνει το ανωτέρω καθοριζόμενο ύψος όταν λόγοι ασφαλείας το επιβάλλουν σε περιπτώσεις ειδικών κτιρίων. Οι λόγοι αυτοί πιστοποιούνται από τον αρμόδιο εκάστοτε φορέα απαιτείται δε και η γνώμη της Επιτροπής Ενασκήσεως Αρχιτεκτονικού Ελέγχου.

α) 'Όταν από τις κείμενες διατάξεις προβλέπεται η τήρηση προκηπίου το ύψος του συμπαγούς περιφράγματος δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) μ. μετρούμενο από το έδαφος.

β) Επιτρέπεται η περίφραξη μη αρτίων γηπέδων με πρόχειρο κατασκευή (συρματόπλεγμα κλπ.).

14. Οι όροι και περιορισμοί δόμησης που καθορίζονται με τις προηγούμενες παραγράφους εφαρμόζονται εφόσον στα επόμενα άρθρα δεν ορίζεται άλλως, για κάθε κατηγορία κτιρίων.

ΑΡΘΡΟΝ-2.

"Γεωργοκτηνοτροφικά, Γεωργοπτηνοτροφικά κτίρια. Κτίρια υδατοκαλλιεργειών. Στέγαστρα Σφαγής, Γεωργικές αποθήκες, Δεξαμενές, Θερμοκήπια".

"1. Κτίρια που προορίζονται για γεωργοκτηνοτροφικές, γεωργοπτηνοτροφικές ή υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις (ιχθυοκαλλιεργειών, στρακοκαλλιεργειών και καλλιεργειών λοιπών υδρόβιων οργανισμών), καθώς και εγκαταστάσεις αποθήκευσης λιπασμάτων, φαρμάκων, ιχθυοτροφών, γεωργικών και αλιευτικών εφοδίων γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων, στέγαστρα σφαγής ζώων, δεξαμενές από οποιοδήποτε υλικό, ενδιαιτήματα και ιατρεία μικρών ζώων επιτρέπεται να κατασκευάζονται κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Αρθ-1, με απόφαση της κατά τις κείμενες διατάξεις αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, μετά από γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας και μετά από γνώμη του αρμόδιου Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος".

Η παρέκκλιση αφορά εις:

α) Την ανέγερση περισσότερων από ένα κτίρια, επί του γηπέδου.

β) Το ποσοστό κάλυψης του γηπέδου που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τριάντα τοις εκατόν (30%) της επιφανείας του.

γ) Το ύψος των κτιρίων.

δ) Τις αποστάσεις των κτιρίων από τα όρια του γηπέδου οι οποίες δεν μπορούν να μειωθούν περισσότερο από το προβλεπόμενο ύψος των κτιρίων και οπωσδήποτε όχι λιγότερο από πέντε (5) μέτρα.

ε) Το συντελεστή δόμησης του γηπέδου που δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0,9. Ο συντελεστής όγκου των παραπάνω αναφερομένων κτιρίων δεν μπορεί να υπερβαίνει τον αρ.3,3.

στ) Το εμβαδό, το πρόσωπο και το βάθος του γηπέδου.

"2α. Εγκαταστάσεις ξηραντηρίων καπνών Βιρτζίνια ως και θερμοκήπια για την καλλιέργεια ανθέων και κηπευτικών προϊόντων σύμφωνα προς τις εγκεκριμένες μελέτες - τύπους του Υπουργείου Γεωργίας ή της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος, κατασκευάζονται χωρίς άδεια και περιορισμό ως προς το ποσοστό κάλυψης του γηπέδου και τον αριθμό των κατασκευών".

β) Κατ' εξαίρεση των διατάξεων του προηγουμένου εδαφίου προκειμένου για την κατασκευή θερμοκηπίων από σκληρό υλικό, οι αποστάσεις τους από τα όρια του γηπέδου ορίζονται σε δύο και μισό (2,50) μ.

"Το μέγιστο ύψος του θερμοκηπίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5,50 μέτρα".

Επιτρέπεται παρέκκλιση από το παραπάνω καθοριζόμενο μέγιστο

ύψος μετά από απόφαση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, μετά από γνώμη της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Γεωργίας και γνώμη του αρμόδιου Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος.

"γ. Κτηνοτροφικά στέγαστρα με σκελετό θερμοκηπίου ή κινητά κτηνοτροφικά στέγαστρα των οποίων οι τύποι έχουν την έγκριση του Κέντρου Ελέγχου Γεωργικών Κατασκευών ή άλλου φορέα που ορίζεται από το Υπουργείο Γεωργίας κατασκευάζονται με ποσοστό κάλυψης 40% της επιφάνειας του γηπέδου, σε απόσταση από τα όριά του τουλάχιστον 4,00 μέτρα ή σε απόσταση από τα όρια μικρότερη από 4 μέτρα και πάντως όχι μικρότερη από 2,5 μέτρα, εφόσον η μικρότερη αυτή απόσταση εγκριθεί κατά την έκδοση της άδειας για την ίδρυση της μονάδας και με μέγιστο ύψος 4,50 μέτρα. Για την ανωτέρω κατασκευή ή εγκατάσταση δεν απαιτείται οικοδομική άδεια, αλλά προηγούμενη έγκριση της αρμόδιας Πολεοδομίας που εκδίδεται ύστερα από την άδεια ίδρυσης της κτηνοτροφικής μονάδας και ύστερα από την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Γεωργίας καθορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις, οι όροι, τα δικαιολογητικά και κάθε σχετική λεπτομέρεια για την έκδοση της έγκρισης κατασκευής και εγκατάστασης κτηνοτροφικών στεγάστρων".

3. (τέως 4). Το ύψος των φυλακίων, που προορίζονται για πυροπροστασία δασικών κλπ. εκτάσεων, που κατασκευάζονται από κρατικές υπηρεσίες, καθορίζεται με έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπ. Γεωργίας. Το ύψος αυτό δεν μπορεί να υπερβεί τα 20 μ.

4. (τέως 5). Κτίρια που ανεγείρονται από το Υπουργείο Γεωργίας, εκτός δασών και δασικών εκτάσεων για στέγαση του προσωπικού που ασχολείται με την εκμετάλλευση και προστασία των δασών, καθώς και για την αποθήκευση υλικών και μηχανημάτων επιτρέπεται να ανεγείρονται κατά παρέκκλιση του Αρθ-1 του παρόντος. Η παρέκκλιση εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, μετά γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας, και γνώμη του αρμόδιου Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος. Η παρέκκλιση αφορά εις:

α) Την ανέγερση περισσότερων του ενός κτιρίων και τη διασπορά τους στο γήπεδο.

β) Τον αριθμό ορόφων που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τους τρεις (3) και το ύψος το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δέκα (10) μέτρα.

γ) Τις αποστάσεις των κτιρίων από τα όρια του γηπέδου που δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερες από το ύψος των κτιρίων και εν πάσῃ περιπτώσει όχι μικρότερες από πέντε (5) μέτρα.

δ) Το ποσοστό κάλυψης που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της επιφάνειας του γηπέδου.

ε) Τον συντελεστή δόμησης που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 0,3 με προϋπόθεση ότι η συνολική επιφάνεια ορόφων των κτιρίων δεν υπερβαίνει τα 3.000 μ2.

5. (τέως 6). Για κτίρια αποθηκών οριζοντίου τύπου ή κατακόρυφου τύπου (ΣΙΛΟΣ) καθώς και για δεξαμενές που προορίζονται για αποθήκευση γεωργικών προϊόντων, λιπασμάτων, φαρμάκων και άλλων γεωργικών εφοδίων που κατασκευάζονται από την Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος, ή Γεωργικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις ή Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ή Ανώνυμες Εταιρείες στις

οποίες μετέχει η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος ή Συνεταιρισμοί οι οροι και περιορισμοί δομήσεως ορίζονται ως ακολούθως:

α) Ελάχιστες αποστάσεις των κτιρίων από τα όρια του γηπέδου δέκα (10) μ.

β) Μέγιστο ποσοστό καλύψεως του γηπέδου τριάντα τοις εκατό (30%) της επιφανείας αυτού.

γ) Μέγιστος αριθμός ορόφων για μεν τις αποθήκες κατακόρυφου τύπου (ΣΙΛΟΣ) και τις δεξαμενές ένας (1) για δε τα κτίρια αποθηκών οριζοντίου τύπου δύο (2).

δ) Μέγιστο ύψος κτιρίων δέκα (10) μέτρα. Το ύψος αυτό σε περίπτωση κατασκευής κεκλιμένης στέγης προσαυξάνεται κατά 1,50 μ. Η προσαύξηση αυτή στην περίπτωση των αποθηκών κατακορύφου τύπου (ΣΙΛΟΣ) μπορεί να φθάσει τα τέσσερα (4,00) μέτρα για λόγους τοποθετήσεως εντός αυτής μηχανισμού βεβαιουμένου τούτου από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας.

ε) Ο μέγιστος συντελεστής δομήσεως του γηπέδου ορίζεται σε 0,6 και ο συντελεστής κατ' όγκον εκμεταλλεύσεως σε 3,3.

στ) Επιτρέπεται η κατασκευή περισσοτέρων του ενός κτιρίων (ή εγκαταστάσεων) εντός του αυτού γηπέδου.

ΑΡΘΡΟΝ-3.

(ΦΕΚ-270/Δ/31-5-85). [ΙΣΧΥΕΙ από 31.5.1985]
Αντλητικές εγκαταστάσεις - υδατοδεξαμενές - φρέατα.

1. Η ανόρυξη φρεάτων, κατασκευή αντλητικών εγκαταστάσεων και υδατοδεξαμενών επιτρέπονται ανεξαρτήτως αρτιότητας γηπέδου, με τους κάτωθι όρους και περιορισμούς δομήσεως.

α) Τα κτίσματα για στέγαση των αντλητικών εγκαταστάσεων πρέπει να έχουν τις απολύτως απαραίτητες για το σκοπό αυτό διαστάσεις και μέγιστο ύψος δύο και μισό (2,50) μέτρα. Στα ανωτέρω κτίρια δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 1 παραγράφος 5 εδάφιον α του παρόντος.

Τ' ανωτέρω εφόσον τα φρέατα δεν εμπίπτουν στις απαγορευτικές διατάξεις του Υπουργείου Γεωργίας.

β) Το μέγιστο ύψος των υδατοδεξαμενών ορίζεται:

Σε δύο και μισό (2,50) μέτρα όταν κατασκευάζονται στο έδαφος και σε ένδεκα (11) μέτρα όταν κατασκευάζονται σε υποστυλώματα.

Η απόσταση των υδατοδεξαμενών από τα όρια του γηπέδου ορίζεται σε πέντε (5) μέτρα.

2. Στις περιπτώσεις της προηγουμένης παραγράφου 1 απαιτείται έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας της οικείας Νομαρχίας στην οποία βεβαιούται ότι:

α) Στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι επιβεβλημένη η κατασκευή κτίσματος στεγάσεως αντλητικών εγκαταστάσεων ή και υδατοδεξαμενής.

β) Οι αιτούμενες διαστάσεις των ανωτέρω κατασκευών είναι οι ελάχιστες απολύτως αναγκαίες για το σκοπό που προορίζονται.

γ) Επιβάλλεται η κατασκευή υδατοδεξαμενής σε υποστυλώματα εφόσον συντρέχει περίπτωση.

ΑΡΘΡΟΝ-4. (ΦΕΚ-270/Δ/31-5-85).

[ΙΣΧΥΕΙ από 31.5.1985]

Βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

Βιομηχανικές εγκαταστάσεις για την εφαρμογή του παρόντος

**θεωρούνται τα βιομηχανικά κτίρια, καθώς και οι αποθήκες και δεξαμενές που κατασκευάζονται στο ίδιο γήπεδο.
Θερμικούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος.**

1. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις για την εφαρμογή του παρόντος θεωρούνται τα βιομηχανικά κτίρια, καθώς και οι αποθήκες και δεξαμενές που κατασκευάζονται στο ίδιο γήπεδο.

2. Για την κατασκευή βιομηχανικών εγκαταστάσεων απαιτείται έγκριση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Εάν οι εγκαταστάσεις αυτές είναι υψηλής οχλήσεως με οποιαδήποτε ισχύ ή και μέσης οχλήσεως με ισχύ μεγαλύτερη των 120 HP (ή αντίστοιχη θερμική ισχύ) πέραν της κατά το προηγούμενο εδάφιο εγκρίσεως απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος. Το Υπουργείο οφείλει να απαντήσει μέσα σε σαράντα (40) ημέρες από την υποβολή του ερωτήματος εκ μέρους του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. Αν παρέλθει η παραπάνω προθεσμία, η απάντηση θεωρείται θετική.

3. Γύρω από πόλεις και οικισμούς με πληθυσμό μεγαλύτερο των 2000 κατοίκων βάσει της τελευταίας εκάστοτε απογραφής και σε ζώνη που εκτείνεται σε πλάτος 700 μέτρα, για πόλεις και οικισμούς με πληθυσμό από 2001 μέχρι και 10000 κατοίκους και 1000 μέτρα για πόλεις με πληθυσμό άνω των 10000 κατοίκων απαγορεύεται η ανέγερση νέων βιομηχανικών εγκαταστάσεων μέσης ή υψηλής οχλήσεως.

Η απόσταση αυτή μετράται από το τέλος του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου ή από τα όρια των οικισμών που στερούνται ρυμοτομικού σχεδίου.

Σε περιπτώσεις γηπέδων που εκτείνονται εντός και εκτός της ανωτέρω ζώνης, το εντός της ζώνης αυτής τμήμα λαμβάνεται υπόψη μόνο κατά τον έλεγχο της αρτιότητας και όχι κατά τον υπολογισμό των μεγεθών εκμεταλλεύσεως του γηπέδου.

4. Κατ' εξαίρεση των απαγορεύσεων της προηγούμενης παραγράφου επιτρέπεται η κατασκευή νέων εγκαταστάσεων εφόσον αυτές δεν απαγορεύονται από άλλες διατάξεις του παρόντος ΠΔ. στις εξής περιπτώσεις:

α) Σε γήπεδα για τα οποία η σχετική αίτηση για έκδοση οικοδομικής άδειας συνοδεύεται με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έχει υποβληθεί στην αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος.

β) Σε γήπεδα για τα οποία κατά τη δημοσίευση του παρόντος έχει εκδοθεί οικοδομική άδεια.

5. Οι όροι και περιορισμοί δόμησης των γηπέδων για την ανέγερση βιομηχανικών εγκαταστάσεων καθορίζονται ως εξής:

α) Ελάχιστες αποστάσεις των κτιρίων ή εγκαταστάσεων από τα όρια του γηπέδου δέκα (10) μέτρα.

"αα) Κατά παρέκκλιση της παραπάνω διατάξεως, εάν μετά την τήρηση της αποστάσεως των 10,0 μ. δεν είναι δυνατή η οικοδόμηση, οι αποστάσεις των κτιρίων από τα όρια του γηπέδου ορίζονται ως κατωτέρω:

- Για γήπεδα που βρίσκονται εντός της ζώνης των πόλεων ή οικία τα οποία είχαν μέχρι 27-4-77 ελάχιστο εμβαδόν 2000 τ.μ. η απόσταση του κτιρίου από τα όρια του γηπέδου ορίζεται σε 5,0.

- Για γήπεδα, όπως αυτά ορίζονται από το εδάφιο β της παραγρ. 2 του άρθρου 1, οι αποστάσεις του κτιρίου από τα όρια του γηπέδου ορίζονται σύμφωνα με το εδάφιο ββ της παραγρ. 5 του άρθρου 1 του παρόντος.

- Για γήπεδα άρτια κατά τον κανόνα, τα οποία προϋποθέτουν της 31-5-85 οι πλάγιες αποστάσεις του κτιρίου από τα όρια του γηπέδου ορίζονται σε 5,0 μ.

Το μέγιστο πλάτος του κτιρίου στις παραπάνω περιπτώσεις δεν πρέπει να υπερβαίνει τα δέκα (10) μέτρα".

β) Μέγιστο ποσοστό καλύψεως του γηπέδου τριάντα τοις εκατό (30%) της επιφανείας του.

"Σε περίπτωση ανέγερσης αποθηκών κατακορύφου τύπου (SILOS) συναρμολογουμένων (βιδωτών), βιομηχανικών ή εμπορικών αποθηκών επίσης συναρμολογουμένων, δεξαμενών υγρών καυσίμων, μέγιστο ποσοστό κάλυψης 40% της επιφανείας του".

γ) Μέγιστος αριθμός ορόφων τρεις (3) με μέγιστο ύψος ένδεκα (11) μέτρα μετρούμενο από το γύρω φυσικό ή διαμορφωμένο κατά την παράγραφο 10 του άρθρου 1 του παρόντος ΠΔ/τος έδαφος.

δ) Ο συντελεστής δόμησης του γηπέδου ορίζεται σε 0,9 και ο συντελεστής της κατ' όγκον εκμετάλλευσης σε 3,3.

ε) Επιτρέπεται η κατασκευή περισσότερων του ενός κτιρίων στο γήπεδο.

"6.α) Κατά παρέκκλιση του εδάφ. γ της προηγουμένης παραγρ. 5 επιτρέπεται η καθ' ύψος υπέρβαση για την ανέγερση νέων βιομηχανικών εγκαταστάσεων, όταν η υπέρβαση αυτή είναι αναγκαία για την τοποθέτηση ή για την διέξοδο υψηλών μηχανημάτων.

β) Η ανωτέρω παρέκκλιση εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μετά από γνώμη του Υπουργείου Βιομηχανίας Έρευνας και Τεχνολογίας και γνώμη του αρμόδιου Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος.

γ) Κατ' εξαίρεση χωρίς τη διαδικασία του προηγουμένου εδαφ. β είναι δυνατή η καθ' ύψος υπέρβαση για την ανέγερση αποθηκών κατακορύφου τύπου (SILOS) συναρμολογουμένων (βιδωτών), "δεξαμενών υγρών καυσίμων, καθώς και καμινάδων βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Το ύψος αυτό δεν δύναται να υπερβαίνει τα τριάντα δύο (32) μέτρα".

"Επίσης χωρίς τη διαδικασία του προηγουμένου εδαφ.β είναι δυνατή η καθ' ύψος υπέρβαση νέων βιομηχανικών εγκαταστάσεων εφ' όσον στην απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων επιβάλλεται συγκεκριμένο ύψος ως όρος για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος".

7. Επίσης επιτρέπεται κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού η επέκταση υφισταμένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων μετά τριετή τουλάχιστον λειτουργία που βεβαιώνεται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

Η παρέκκλιση αφορά εις το ποσοστό καλύψεως του γηπέδου το οποίο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% της επιφανείας του γηπέδου, το ύψος, τον συντελεστή δομήσεως ο οποίος δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 1,20 τον συντελεστή κατ' όγκον εκμεταλλεύσεως που σε καμμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 4,2 και στις αποστάσεις των κτιρίων ή εγκαταστάσεων από πλάγια και οπίσθια όρια του γηπέδου που δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερος από πέντε (5) μ.

"Ειδικά για τους θερμικούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος η παραπάνω παρέκκλιση αφορά επί πλέον και στον αριθμό των ορόφων και επιτρέπεται για την ανέγερση νέων εγκαταστάσεων".

Η παρέκκλιση αυτή εγκρίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στην περίπτωση β της προηγουμένης παραγράφου.

8. Με απόφαση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος που εκδίδεται μετά από γνώμη του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος επιτρέπεται η ανέγερση ή επέκταση Βιομηχανικών κτιρίων, αποθηκών, ψυγείων, διαλογητηρίων φρούτων κοντά σε σιδηροδρομικές γραμμές και σε απόσταση μικρότερη των δεκαπέντε (15) μέτρων από το όριο της ζώνης απαλλοτρίωσης για τη σιδηροδρομική γραμμή.

9. Επίσης επιτρέπεται η ανέγερση ή επέκταση κτιρίων ψυγείων διαλογητηρίων φρούτων κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού ως προς το ποσοστό καλύψεως του γηπέδου το οποίο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 45% της επιφανείας του και τις αποστάσεις των κτιρίων από τα πλάγια και οπίσθια του γηπέδου οι οποίες δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερες των 500 μέτρων.

Η ανωτέρω παρέκκλιση εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, μετά από γνώμη του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και γνώμη του αρμόδιου Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος.

"10. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και για εγκαταστάσεις μεταλλείων ή λατομείων με τις εξής τροποποιήσεις:

Ο μέγιστος αριθμός ορόφων των κτιρίων αυτών ορίζεται σε τέσσερεις (4) και το μέγιστο ύψος σε δέκα τέσσερα και μισό (14,50) μέτρα.

Κατά παρέκκλιση του προηγούμενου εδαφίου επιτρέπεται η καθ' ύψος υπέρβαση για την ανέγερση νέων εγκαταστάσεων μεταλλείων ή λατομείων όταν η υπέρβαση αυτή είναι αναγκαία για την τοποθέτηση ή για διέξοδο υψηλών μηχανημάτων ή όταν ανεγείρονται αποθήκες κατακορύφου τύπου (ΣΙΛΟΣ). Επίσης κατά παρέκκλιση επιτρέπεται η αύξηση του αριθμού των ορόφων και του ύψους για την ανέγερση νέων εγκαταστάσεων μεταλλείων ή και λατομείων, όταν η υπέρβαση αυτή επιβάλλεται από τη φύση της εκάστοτε απαιτούμενης παραγωγικής διαδικασίας.

"11. 'Οπου στις διατάξεις του άρθρου αυτού αναφέρεται Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας ή Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενεργείας και Τεχνολογίας νοείται το Υπουργείο Ανάπτυξης ή η αρμόδια για την χορήγηση της άδειας ίδρυσης, εγκατάστασης και λειτουργίας της συγκεκριμένης βιομηχανικής εγκατάστασης υπηρεσία'.

12. 'Οπου στις διατάξεις του άρθρου αυτού αναφέρεται Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας νοείται το Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας'.

ΑΡΘΡΟΝ-5.

(ΦΕΚ-270/Δ/31-5-85). [ΙΣΧΥΕΙ από 31.5.1985]
Γραφεία, Καταστήματα.

1. Προκειμένου για ανέγερση κτιρίων που προορίζονται για αμιγή χρήση γραφείων ή καταστημάτων το κτίριο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα εξακόσια (600) μ2 στο σύνολο των ορόφων.

Η αρχιτεκτονική μελέτη για την ανέγερση των ανωτέρω κτιρίων εγκρίνεται από την Επιτροπή Ενασκήσεως Αρχιτεκτονικού Ελέγχου.

2. Επιτρέπεται η ανέγερση αμιγούς χρήσεως ειδικών καταστημάτων (υπεραγορά) κατά παρέκκλιση των διατάξεων της

προηγουμένης παραγράφου καθώς και του άρθρου 1 του παρόντος που αφορά εις:

α) Το ποσοστό καλύψεως που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Το ύψος που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα εννέα (9) μέτρα.

γ) Τη συνολική επιφάνεια, ορόφων που δύναται να υπερβαίνει τα 600 μ² με την προϋπόθεση ότι ο συντελεστής δομήσεως δεν υπερβαίνει το 0,2.

Η ανωτέρω παρέκκλιση εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, με γνώμη του αρμοδίου Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος και γνώμη της Δ/νσεως Χωροταξίας.

ΑΡΘΡΟΝ-6.

(ΦΕΚ-270/Δ/31-5-85) [ΙΣΧΥΕΙ από 31-5-85]

Κατοικία (μέγιστη επιτρεπόμενη επιφάνεια).

Ανέγερσης οικοδομών μικτής χρήσης (κατοικία και καταστήματα)

Αγροτική κατοικία Αποθήκευση αγροτικών γενικώς προϊόντων

1. Προκειμένου για την ανέγερση κατοικιών εφαρμόζονται και οι ακόλουθοι ειδικοί όροι και περιορισμοί δόμησης επιπλέον των όσων αναφέρονται στο Αρθ-1 του παρόντος.

α) Στα γήπεδα επιτρέπεται η ανέγερση περισσοτέρων της μιας οικοδομών μετά από γνώμη της Επιτροπής Ενασκήσεως Αρχιτεκτονικού Ελέγχου.

β) **Η μεγίστη επιτρεπόμενη επιφάνεια του κτιρίου** ως και η συνολική επιφάνεια των ορόφων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει:

Για γήπεδα εμβαδού μέχρι 4000 τμ. τα 200 τμ.

Για γήπεδα εμβαδού μεγαλύτερου των 4000 τμ. μέχρι και 8000 για μεν τα πρώτα 4000 τμ. τα 200 τμ. για δε τα λοιπά ίση με το γινόμενο του υπολοίπου εμβαδού του γηπέδου επί τον συντελεστή δομήσεως 0,02.

επιφάνεια οικοδομής = 200 τμ. + (εμβαδόν γηπέδου - 4000) X 0,02.

Για γήπεδα εμβαδού μεγαλυτέρου των 8000 τμ. και άνω, για μεν τα πρώτα 8000 τμ. τα 280 τμ. για δε τα λοιπά ίση με το γινόμενο του υπολοίπου εμβαδού του γηπέδου επί τον συντελεστή δομήσης 0,01 μη δυναμένη εν πάσει περιπτώσει να υπερβεί τα 400 τμ

επιφάνεια οικοδομής = 280 τμ. + (εμβαδόν γηπέδου - 8000) X 0,01.

"Για γήπεδα με εμβαδόν πολλαπλάσιο του αρτίου, για τα οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις κατάτμησης, η μέγιστη επιτρεπόμενη επιφάνεια κτιρίου ισούται με το άθροισμα των εμβαδού των κτιρίων που θα επιτρεπόταν να ανεγερθούν σε κάθε γήπεδο μετά την κατάτμηση, μειωμένη κατά 15 % και υπό τις προϋποθέσεις ότι:

α) Θα ανεγερθεί μια οικοδομή και

β) το γήπεδο θα παραμείνει ενιαίο.

Μεταβιβάσεις κατά παράβαση των προϋποθέσεων αυτών είναι αυτοδικαίως άκυρες".

γ) Ο μέγιστος αριθμός ορόφων των κτιρίων ορίζεται σε δύο (2)

δ) Το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος της οικοδομής μετρούμενον από το φυσικό ή το κατά την παρ.10 του άρθρου 1 του παρόντος ΠΔ/τος διαμορφωμένο έδαφος και από κάθε όψη, ορίζεται σε τέσσερα (4) μέτρα για μονόροφη οικοδομή ή μονόροφο τμήμα αυτής και σε επτά και μισό (7,50) μ. για διώροφη οικοδομή ή διώροφο τμήμα αυτής.

Σε περίπτωση κατασκευής κεκλιμένης στέγης το ύψος αυτό προσαυξάνεται κατά 1,20 μ.

Σε καμιά περίπτωση η οικοδομή δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα ύψη αυτά πλην της περίπτωσης κατασκευής στηθαίου τυχόν φωταγώγού ύψους 0,30 μ. και καπνοδόχου.

2. Στα κατά παρέκκλιση άρτια γήπεδα της παραγράφου 2 του άρθρου 1 επιτρέπεται η ανέγερση κατοικιών σύμφωνα με τους κάτωθι όρους διομήσεως ως επιφυλασσόμενων των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 1 καθώς και της περίπτωσης β της παρ. 5 του άρθρου 1.

α) Σε γήπεδα επιφανείας τουλάχιστον **2000 μ²** επιτρέπεται η ανέγερση κατοικιών με ελάχιστες αποστάσεις από τα όρια του γηπέδου πέντε (5) μέτρα. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι όροι δόμησης της προηγουμένης παραγράφου.

β) Σε γήπεδα επιφανείας τουλάχιστον **1200 μ²** και μέχρι **2000 μ²** η μεγίστη επιτρεπόμενη επιφάνεια του κτιρίου καθώς και η συνολική επιφάνεια των ορόφων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει την προκύπτουσα σύμφωνα με τη σχέση:

$$\text{Ε} - 1200 \\ \text{Επιφάνεια οικοδομής} = 150 + \frac{1}{16} \mu^2$$

όπου Ε είναι η επιφάνεια του γηπέδου. Οι ελάχιστες αποστάσεις του κτίσματος από τα όρια του γηπέδου στην περίπτωση αυτή είναι 5 μέτρα

γ) Σε γήπεδα επιφανείας τουλάχιστον **750 μ²** και μέχρι **1200 μ²** η μεγίστη επιτρεπόμενη επιφάνεια του κτιρίου καθώς και η συνολική επιφάνεια των ορόφων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει την προκύπτουσα σύμφωνα με τη σχέση:

$$\text{Ε} - 750 \\ \text{Επιφάνεια οικοδομής} = 100 + \frac{1}{9} \mu^2$$

όπου Ε είναι η επιφάνεια του γηπέδου.
Οι ελάχιστες αποστάσεις του κτίσματος από τα όρια του γηπέδου στην περίπτωση αυτή είναι 2,50 μέτρα.

3. Σε περίπτωση ανέγερσης οικοδομών μικτής χρήσης (κατοικία και καταστήματα) η μεγίστη επιτρεπόμενη κάλυψη του γηπέδου δεν δύναται να υπερβεί την οριζόμενη κατά περίπτωση από το παρόν άρθρο.

4. Στα Καλλιεργούμενα αγροκτήματα, κατόπιν βεβαιώσεως προς τούτο της Υπηρεσίας Γεωργίας της οικείας Νομαρχίας, εκτός της κατοικίας η οποία ανεγείρεται σύμφωνα με τους όρους δόμησης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, είναι δυνατή η κατασκευή μιας αποθήκης εμβαδού 50 τετραγωνικά μέτρα, μεγίστου ύψους 4,50 μέτρα και αποστάσεως από τα όρια του γηπέδου 10 μέτρα, εφόσον η αποθήκη κρίνεται απαραίτητη από την αρμόδια Διεύθυνση Γεωργίας της οικείας Νομαρχίας για την αποθήκευση αγροτικών γενικώς προϊόντων και εφοδίων.

ΑΡΘΡΟΝ-7.

(ΦΕΚ-270/Δ/31-5-85). [ΙΣΧΥΕΙ από 31-5-85]

Κτίρια αφέλειας (ΔΕΗ - ΟΤΕ - έργα υδρεύσεως κλπ.)

Ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας από νομικά ή φυσικά πρόσωπα. (Υδροηλεκτρικός σταθμός)

1.α) Για κτίρια υποσταθμών ηλεκτρικού ρεύματος της Δημοσίας Επιχειρήσεως Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ), καθώς και για κτίρια ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων της ΔΕΗ που βρίσκονται σε υψηλή τάση, επιτρέπεται η ανέγερση περισσοτέρων του ενός κτισμάτων στο ίδιο γήπεδο.

β) Επιτρέπεται η ανέγερση των κτιρίων της προηγουμένης παραγράφου κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 1 του παρόντος που εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος μετά από γνώμη της ΔΕΗ και μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος.

Η παρέκκλιση αφορά εις:

αα) Την αρτιότητα του γηπέδου, που η επιφάνεια του δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερη από 500 μ².

ββ) Τις αποστάσεις από τα όρια του γηπέδου που δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερες από 2,50 μ.

γγ) Το ποσοστό κάλυψης που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% της επιφανείας του γηπέδου, το ύψος, τον συντελεστή δομήσεως του γηπέδου που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 1,20 και τον συντελεστή κατ' όγκον εκμετάλλευσης που δεν δύναται να υπερβαίνει το 5.

δδ) Το ύψος της συμπαγούς περιφράξεως του γηπέδου, εφόσον τούτο απαιτείται δια λόγους ασφαλείας του κοινού και των εγκαταστάσεων. Το ύψος αυτό δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα 4,5 μ

2.α) Για τα κτίρια στεγάσεως μηχανικών εγκαταστάσεων του ΟΤΕ ή αποθηκών τηλεπικοινωνιακού υλικού του ΟΤΕ απαιτείται έγκριση του Υπουργείου Συγκοινωνιών.

Οι όροι δομήσεως αυτών καθορίζονται ως ακολούθως:

αα) Ελάχιστες αποστάσεις των κτιρίων από τα όρια του γηπέδου δέκα (10) μέτρα.

ββ) Μέγιστο ποσοστό καλύψεως του γηπέδου τριάντα τοις εκατό (30%) της επιφανείας αυτού.

γγ) Μέγιστος αριθμός ορόφων των κτιρίων τρεις (3) με μέγιστο ύψος ένδεκα (11) μέτρα, μετρούμενο από το πέριξ φυσικό ή διαμορφωμένο κατά την παρ.10 του άρθ-1 του παρόντος ΠΔ/τος έδαφος.

δδ) Ο συντελεστής δομήσεως του γηπέδου ορίζεται σε 0,9 και ο συντελεστής κατ' όγκον εκμεταλλεύσεως σε 3,3.

εε) Επιτρέπεται η κατασκευή περισσοτέρων του ενός κτιρίου στο ίδιο γήπεδο.

β) Επιτρέπεται η ανέγερση κτιρίων στεγάσεως μηχανικών εγκαταστάσεων του ΟΤΕ καθώς και μεταλλικών κατασκευών (πυλώνων) στηρίξεως κατόπιν των, κεραίων κλπ. αναγκαίων για τα δίκτυα του ΟΤΕ κατά παρέκκλιση της προηγουμένης παραγράφου. Η παρέκκλιση εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος μετά από γνώμη του ΟΤΕ και γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος.

Η παρέκκλιση χορηγείται ως προς τα κάτωθι:

αα) Την αρτιότητα του γηπέδου του οποίου η επιφάνεια δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερη των 500 μ2.

ββ) Τις αποστάσεις από τα όρια του γηπέδου που δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερες των 2,50 μ.

γγ) Το ποσοστό καλύψεως που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% της επιφανείας του γηπέδου, το ύψος, τον συντελεστή δομήσεως που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 1,20 και το συντελεστή κατ' όγκον εκμεταλλεύσεως, που δεν δύναται να υπερβαίνει το 5.

δδ) Το ύψος της συμπαγούς περιφράξεως του γηπέδου, εφόσον τούτο απαιτείται για λόγους ασφαλείας του κοινού και των εγκαταστάσεων. Το ύψος αυτό δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα 4,5 μ

γ) Επιτρέπεται η τοποθέτηση φορητών κέντρων του ΟΤΕ (προκατασκευασμένων οικημάτων) σε οιανδήποτε θέση του γηπέδου, τα οποία πρέπει να απομακρύνονται αμέσως μετά την έναρξη λειτουργίας του μονίμου τηλεπικοινωνιακού κέντρου ή της επεκτάσεως τυχόν υφισταμένου.

3. Επιτρέπεται η κατασκευή αναγκαίων έργων υδρεύσεως (δεξαμενές - αντλιοστάσια) και αποχετεύσεως πόλεων και οικισμών κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 1 του παρόντος που εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος μετά από γνώμη του αρμόδιου φορέα και μετά γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος.

Η παρέκκλιση χορηγείται ως προς τα κάτωθι:

α) Την αρτιότητα του γηπέδου που η επιφάνειά του δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερη των 500 μ2.

β) Τις αποστάσεις από τα όρια του γηπέδου, που δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερες από 2,50 μ.

γ) Το ποσοστό καλύψεως, που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% της επιφανείας του γηπέδου, το ύψος, τον συντελεστή δομήσεως του γηπέδου, που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 1,20 του γηπέδου και τον συντελεστή κατ' όγκον εκμεταλλεύσεως ο οποίος δεν δύναται να υπερβαίνει το 5.

δ) Το ύψος της συμπαγούς περιφράξεως του γηπέδου, εφόσον τούτο απαιτείται για λόγους ασφαλείας του κοινού και των εγκαταστάσεων, το ύψος αυτό δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα 4,5 μ

4. Η παρέκκλιση της προηγουμένης παραγράφου χορηγείται και για εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού λυμάτων, για εγκαταστάσεις διϋλιστηρίων ύδατος καθώς και για κτίρια εξυπηρετήσεως εν γένει των εγκαταστάσεων αυτών και του προσωπικού.

"5. Επιτρέπεται η ανέγερση κτιρίων και εγκαταστάσεων του Εθνικού Κέντρου 'Ερευνας Φυσικών Επιστημών (ΕΚΕΦΕ) "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ" κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 1 του παρόντος, ως προς την αύξηση του ύψους, το οποίο δεν δύναται να υπερβαίνει τα ενενήντα (90) μέτρα, μετρούμενο από το γύρω φυσικό ή διαμορφωμένο έδαφος. Η παρέκκλιση αυτή εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΚΕΦΕ "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ" και του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος".

(Σ.Σ. προσετέθη με το ΠΔ/18-8-88 (ΦΕΚ-627/Δ/30-8-88)

ΑΡΘΡΟΝ-8.

(ΦΕΚ-270/Δ/31-5-85). [ΙΣΧΥΕΙ από 31.5.1985]
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΡΤ, ΟΤΕ ιδιωτικών ραδιοφωνικών σταθμών,
τηλεοράσεων και σταθμών τηλεπικοινωνιών.

Επιτρέπεται η κατασκευή κτιρίων και μηχανολογικών εγκαταστάσεων της Ελληνικής Ραδιοφωνίας Τηλεόρασης (ΕΡΤ) "Οργανισμού Τηλ. ΟΤΕ, ιδιωτικών ραδιοφωνικών σταθμών, τηλεπικοινωνιών και τηλεοράσεων" κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 1 ως προς:

- α) Την αύξηση του ύψους.
- β) Την αύξηση του αριθμού ορόφων οι οποίοι δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν τους τρεις (3).
- γ) Τη μείωση των αποστάσεων των κτιρίων ή και εγκαταστάσεων από τα όρια του γηπέδου και δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερες από πέντε (5) μέτρα.
- δ) Την αρτιότητα του γηπέδου προκειμένου περί τοποθετήσεως ιστών αναμεταδόσεως καθώς και κατασκευής μονορόφων κτισμάτων για την εξυπηρέτησή τους, τα οποία θα είναι ύψους μέχρι τέσσερα (4) μ. και επιφανείας μέχρι 30 μ².

Η παρέκκλιση αυτή εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημ. Έργων μετά από γνώμη της ΕΡΤ ή ΟΤΕ όταν πρόκειται για εγκατάσταση των φορέων αυτών ή έγκριση από αρμόδιους φορείς (υπουργ. Μεταφορών και Επικ/νιών, ΕΡΤ Α.Ε. κλπ.), όταν πρόκειται για εγκαταστάσεις ιδιωτικού ραδ. σταθμού, τηλεπικοινωνιών και τηλεοράσεως, και γνώμη του αρμόδιου Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος".

(Σ.Σ. Τα εντός "...." του τελευταίου εδαφ. του άρθ.8 προσετέθησαν με το ΠΔ/21-6-91 ΦΕΚ-432/Δ/11-7-91).

ΑΡΘΡΟΝ-9.**Εμπορικές αποθήκες.**

1. Για την κατασκευή των εμπορικών αποθηκών απαιτείται έγκριση του Εμποροβιομηχανικού Επιμελητηρίου.

2. Οι όροι και περιορισμοί δόμησης των γηπέδων για την ανέγερση εμπορικών αποθηκών καθορίζονται ως εξής:

α) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης του γηπέδου: είκοσι τοις εκατό (20%) της επιφανείας του.

β) Μέγιστος αριθμός ορόφων: 2 με μέγιστο ύψος 7,50 μ. μετρούμενο από το γύρω φυσικό ή διαμορφωμένο κατά την παρ.10 του Αρθ-1 του παρόντος ΠΔ/τος έδαφος. Το ανωτέρω ύψος μπορεί να φθάσει έως 11 μ. όταν αυτό επιβάλλεται για λόγους λειτουργικούς μετά από γνώμη του αρμόδιου φορέα.

γ) Ο συντελεστής δόμησης του γηπέδου ορίζεται σε: 0,2.

δ) Επιτρέπεται η κατασκευή περισσότερων του ενός κτιρίου στο γήπεδο.

"ε. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας και ύστερα από γνώμη του αρμόδιου φορέα και γνωμοδότηση του Περιφερειακού ΣΧΟΠ, επιτρέπεται παρέκκλιση του συντελεστή κατ' όγκο εκμετάλλευσης.

στ. Με την ίδια διαδικασία της ανωτέρω περιπτ.ε, επιτρέπεται κατά παρέκκλιση του εδαφ.β της περιπτ.β:

Η αύξηση του ύψους μέχρι 15 μέτρα,

η αύξηση του συντελεστή κατ' όγκο εκμετάλλευσης με την προϋπόθεση ότι η επιφάνεια του γηπέδου είναι ίση ή μεγαλύτερη από 8000 τετραγωνικά μέτρα και οι αποστάσεις του κτιρίου από τα όρια του γηπέδου 20 μέτρα.

Σε περιοχές που ισχύουν ειδικές διατάξεις αυτές κατ' ισχύουν των ανωτέρω".

ζ) Σε περίπτωση ανέγερσης εμπορικών αποθηκών συναρμολογουμένων (βιδωτών) οριζοντίου τύπου ή κατακορύφου τύπου (SILOS) το μέγιστο ποσοστό κάλυψης ορίζεται σε σαράντα τοις εκατό (40%) της επιφανείας του γηπέδου και ο Συντελεστής δόμησης (ΣΔ) σε 0,4.."

3. Προγενέστερες διατάξεις που αφορούν εμπορικές αποθήκες και που αντίκεινται στις ως άνω διατάξεις καταργούνται.

ΑΡΘΡΟΝ-10.**Κατάργηση άρθρου του ΠΔ/6-10-78.**

Τα Αρθ-1, 2, 3, 4, 7, 10 και 14 του από ΠΔ/6-10-78 (ΦΕΚ-538/Δ), όπως ισχύουν καταργούνται.

ΑΡΘΡΟΝ-11.**Ισχύς του παρόντος διατάγματος.**

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 24 Μαΐου 1985

ΠΔ/6-10-78.

ΑΡΘΡΟΝ-5. ΔΟΜΗΣΙΣ ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ.

[ΙΣΧΥΕΙ από 17.10.1978]

**Εκπαιδευτήρια, Ευαγή Ιδρύματα,
ανέγερση μουσείων, βιβλιοθηκών, καλλιτεχνικών εκθέσεων και θεάτρων**

1. Επιτρέπεται η ανέγερσις εκπαιδευτηρίων, οικοτροφίων, ασύλων και λοιπών ευαγών ιδρυμάτων, κατά παρέκκλισιν των διατάξεων του άρθρου 1 του παρόντος Διατάγματος.

Η παρέκκλισις εγκρίνεται δι' αποφάσεως του Υπουργού Δημοσίων Εργων ή του εις ο μετεβιβάσθη η αρμοδιότης αυτού του οργάνου, μετά πρότασιν της αρμοδίας Υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή του εποπτεύοντος το 'Ιδρυμα Υπουργείου και μετά γνώμην του Συμβουλίου Δημοσίων 'Εργων.

2. Παρέκκλισις χορηγείται ως προς τα κάτωθι:

α) Την ανέγερσιν περισσοτέρων του ενός κτιρίων επί του γηπέδου.

β) Το ποσοστόν καλύψεως του γηπέδου, το οποίον εν πάση περιπτώσει δεν δύναται να υπερβαίνει τα είκοσι επί τοις εκατόν (20%) της επιφανείας αυτού.

γ) Τας αποστάσεις των κτιρίων εκ των ορίων του γηπέδου, αι οποίαι δεν επιτρέπεται να μειώνονται περισσότερον του προβλεπομένου ύψους του κτιρίου και εν πάση περιπτώσει ουχί ολιγώτερον των πέντε (5) μέτρων.

δ) Τον συντελεστήν δομήσεως του γηπέδου, ο οποίος δεν δύναται να υπερβαίνη τον 0,3.

"3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και για την ανέγερση μουσείων, βιβλιοθηκών, καλλιτεχνικών εκθέσεων και θεάτρων μετά από πρόταση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού".

(Σ.Σ Η παρ.3 προσετέθη με την παρ.21 Αρθ-13
του Ν-3212/03 ΦΕΚ-308/Α/31-12-03)

ΠΔ/6-10-78.

ΑΡΘΡΟΝ-6. ΔΟΜΗΣΙΣ ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ.

[ΙΣΧΥΕΙ από 17.10.1978]

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ - ΚΛΙΝΙΚΑΙ.

1. Επιτρέπεται η ανέγερσις νοσοκομείων και κλινικών κατά παρέκκλισιν των διατάξεων του άρθρου 1 του παρόντος, εγκρινομένην δι' αποφάσεως του Υπουργού Δημοσίων 'Εργων ή του εις ο μετεβιβάσθη η αρμοδιότης αυτού οργάνου, μετά πρότασιν της αρμοδίας Υπηρεσίας του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών και μετά γνώμην του Συμβουλίου Δημοσίων 'Εργων.

2. Παρέκκλισις χορηγείται ως προς τα κάτωθι:

α) Την ανέγερσιν περισσοτέρων του ενός κτιρίων επί του γηπέδου.

β) Τας αποστάσεις των κτιρίων εκ των ορίων του γηπέδου αι οποίαι δεν επιτρέπεται να μειώνονται περισσότερον του προβλεπομένου ύψους του κτιρίου και εν πάση περιπτώσει ουχί ολιγώτερον των πέντε (5) μέτρων.

γ) Το ύψος και τον αριθμόν ορόφων του κτιρίου.

δ) Τον συντελεστήν δομήσεως του γηπέδου ο οποίος δεν δύναται να υπερβαίνη τον 0,6.

ε) Το ποσοστόν καλύψεως το οποίον δεν δύναται να υπερβαίνη το 20% για το ισόγειο και τους ορόφους και το 50% για το υπόγειο χώρο, όπως αυτός ορίζεται από την παρ.24 του Αρθ-2 του ΓΟΚ/85

στ) Την τοποθέτησιν κυρίων χώρων εν υπογείω, συναφών με την λειτουργίαν του κτιρίου, προσμετρουμένων τούτων εις τον συντελεστήν δομήσεως του γηπέδου".

**ΠΔ/6-10-78   ΑΡΘΡΟΝ-8   (ΔΟΜΗΣΙΣ ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ)
[ΙΣΧΥΕΙ από 17-10-78]   (ΦΕΚ-538/Δ/17-10-78)
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ**

Α. Λειτουργικές μορφές τουριστικών εγκαταστάσεων.

1. Τουριστικές εγκαταστάσεις για την εφαρμογή του Δ/τος αυτού θεωρούνται:

- α) Εενοδοχεία κλασσικού τύπου.
- β) Εενοδοχεία τύπου ΜΟΤΕΛ.
- γ) Εενοδοχεία τύπου ξενώνα.
- δ) Εενοδοχεία επιπλωμένων διαμερισμάτων.

ε) Εενοδοχεία μικτής λειτουργικής μορφής
(δηλ. κλασσικού τύπου και επιπλωμένων διαμερισμάτων).

στ) Οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις (Κάμπινγκ)
με οικίσκους ή χωρίς οικίσκους.

2. Προκειμένου να υπαχθούν στις διατάξεις του Δ/τος αυτού οι εγκαταστάσεις της προηγουμένης παραγράφου πρέπει να δημιουργούνται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες προδιαγραφές του Ελληνικού Οργανισμού, Τουρισμού (ΕΟΤ) (προδιαγραφές γηπέδου κτιριακές, εξοπλισμού, λειτουργικές κλπ.) και να λαμβάνουν τις κατά νόμο άδειες του ΕΟΤ.

Β. Χωροθέτηση τουριστικών εγκαταστάσεων:

1. Η χωροθέτηση των τουριστικών εγκαταστάσεων γίνεται σύμφωνα με τα σχέδια χρήσεων γης της κάθε περιοχής και τις κατευθύνσεις της χωροταξικής πολιτικής στα πλαίσια της περιφερειακής και οικονομικής ανάπτυξης και των γενικότερων αναπτυξιακών στόχων, μέσα στους οποίους περιλαμβάνεται και η διαφύλαξις της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

2. Γήπεδα για τα οποία δεν είναι δυνατή η χωροθέτηση δραστηριοτήτων τουρισμού, σύμφωνα με την παρ.1, δεν εξετάζονται ως προς την καταληλότητα τους για την ανέγερση τουριστικών εγκαταστάσεων.

Μέχρι την ολοκλήρωση των σχεδίων χρήσεων για κάθε περιοχή, η χωροθέτηση των τουριστικών εγκαταστάσεων γίνεται σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της οικονομικής, χωροταξικής και περιβαλλοντικής πολιτικής.

Για το σκοπό αυτό, πριν δοθεί η έγκριση καταλληλότητας πρέπει να υποβάλλονται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ειδικά και γενικά στοιχεία, που αφορούν στο συγκεκριμένο γήπεδο και στην προγραμματιζόμενη τουριστική εγκατάσταση.

Τα στοιχεία αυτά είναι:

α) Τοπογραφικό διάγραμμα ευρύτερης περιοχής σε κλίμακα 1:10000 έως 1:50000 στο οποίο να φαίνεται η θέση του γηπέδου, η σύνδεσή του με το οδικό δίκτυο και με τα δίκτυα τεχνικής υποδομής της περιοχής, καθώς και φωτογραφίες του γηπέδου και της ευρύτερης περιοχής του.

β) Τοπογραφικό διάγραμμα του γηπέδου σε κλίμακα 1:200 έως 1:1000 με υψημετρικές καμπύλες. Εφόσον πρόκειται για γήπεδο, συνεχόμενο προς τη θάλασσα ή γήπεδο που η ελάχιστη απόστασή του από την ακτή είναι μικρότερη ή ίση με 200 μέτρα, απαιτείται επιπλέον στο διάγραμμα ο χαρακτηρισμός της ακτής (βραχώδης, αμμώδης, μικτή) και ο προσδιορισμός της έκτασής της καθώς και η καθορισμένη γραμμή του αιγιαλού.

γ) Η λειτουργική μορφή και η δυναμικότητα της προγραμματιζόμενης τουριστικής εγκατάστασης.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων εγκρίνεται ή όχι η χωροθέτηση της συγκεκριμένης τουριστικής εγκατάστασης.

Η έγκριση αυτή θεωρείται απαραίτητο στοιχείο του φακέλλου που υποβάλλεται για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και έχει διάρκεια ισχύος πέντε χρόνια.

Γ. Οροι δόμησης:

Οι όροι δόμησης των τουριστικών εγκαταστάσεων ορίζονται ως εξής:

α) Για γήπεδα εμβαδού μέχρι 50 στρέμματα ο συντελεστής δόμησης δεν μπορεί να υπερβαίνει **το 0,20**.

β) Για γήπεδα εμβαδού μέχρι 100 στρέμματα ο συντελεστής δόμησης για μεν τα πρώτα 50 στρεμ. ορίζεται όπως στην περίπτωση α' για δε τα επιπλέον ο συντελεστής δόμησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 0,15.

γ) Για γήπεδα εμβαδού μεγαλύτερου των 100 στρεμμάτων ο συντελεστής δόμησης για μεν τα πρώτα 100 στρεμ. ορίζεται όπως στην περίπτωση β' για δε τα επιπλέον δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 0,10.

(Σ.Σ Προκειμένου περί ξενοδοχείων πέντε (5) αστέρων πολυτελείας και τεσσάρων (4) αστέρων (Α' τάξεως) βλέπε παρ.θ κατωτέρω)

"δ1) Το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων σε γήπεδα επιφάνειας μέχρι πενήντα (50) στρέμματα ορίζεται σε δεκάμισι (10,50) μέτρα με την προϋπόθεση ότι το ποσοστό της επιφάνειας κτιρίων ύψους μεγαλύτερου των επτάμισι (7,5) μέτρων δεν θα υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της πραγματοποιούμενης κάλυψης του κτιρίου.

δ2) Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω για κτίρια ή τμήματα κτιρίων που βρίσκονται στη ζώνη των διακοσίων (200) μέτρων από τη γραμμή αιγιαλού,

το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων ορίζεται σε επτάμισι (7,5) μέτρα.

δ3) Το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων σε γήπεδα άνω των πενήντα (50) στρεμμάτων μπορεί να είναι μέχρι δεκατρισήμισι (13,50) μέτρα, χωρίς αύξηση του επιτρεπόμενου συντελεστή δόμησης και του ποσοστού κάλυψης με την προϋπόθεση ότι το ποσοστό της επιφάνειας κτιρίων ύψους μεγαλύτερου των δεκάμισι (10,50) μέτρων δεν θα υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της πραγματοποιούμενης κάλυψης του κτιρίου και ότι οι αποστάσεις αυτών από τα όρια του γηπέδου θα είναι τουλάχιστον:

- για κτίρια, ύψους άνω των επτάμισι (7,5) μέτρων και μέχρι δεκάμισι (10,50) μέτρα σε δεκαπέντε (15) μέτρα,

- για κτίρια, ύψους άνω των δεκάμισι (10,50) μέτρων και μέχρι δεκατρισήμισι (13,50) μέτρα σε είκοσι (20) μέτρα.

Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω:

μέσα στη ζώνη των διακοσίων (200) μέτρων από τη γραμμή του αιγιαλού ισχύουν οι διατάξεις της παρ.δ2 του παρόντος.

Μέσα στη ζώνη πέραν των διακοσίων (200) μέτρων και μέχρι τα πεντακόσια (500) μέτρα από τον αιγιαλό η αύξηση του ύψους των κτιρίων άνω των δεκάμισι (10,50) μέτρων και μέχρι δεκατρισήμισι (13,50) μέτρα επιτρέπεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ύστερα από γνώμη του Κεντρικού ΣΧΟΠ.

Για την έκδοση της απόφασης αυτής συνεκτιμώνται τα στοιχεία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος όπως το φυσικό τοποίο, η παρεμπόδιση ή μη της θέας, η φυσιογνωμία και ο αρχιτεκτονικός χαρακτήρας της περιοχής, η μορφολογία του εδάφους.

δ4) Οι ανωτέρω ρυθμίσεις (αύξηση μεγίστου ύψους) δεν ισχύουν στις προστατευόμενες βάσει ειδικών διαταγμάτων περιοχές και οικισμούς της χώρας.

δ5) Πάνω από το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος επιτρέπεται η κατασκευή στέγης με ύψος το πολύ δύο (2) μέτρα. Μεγαλύτερο ύψος μπορεί να πραγματοποιηθεί ύστερα από έγκριση της Επιτροπής Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (ΕΠΑΕ), για λόγους προσαρμογής προς το περιβάλλον (κλιματολογικές συνθήκες ή αρχιτεκτονικός χαρακτήρας των κτισμάτων της περιοχής).

Στα γήπεδα που παρουσιάζουν κλίσεις εδάφους άνω του 15% επιβάλλεται η κλιμάκωση του κτιρίου για την προσαρμογή του στη φυσική μορφή του εδάφους σύμφωνα και με την παρ.1 του Αρθ-17 του ΓΟΚ/85.

Τα ελάχιστα ελεύθερα ύψη των χώρων των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ορίζονται ως εξής:

Υπνοδωμάτια: 2,40 μέτρα ή 2,50 μέτρα για τις μονάδες Α και ΑΑ τάξης.

Λουτρά: 2,20 μέτρα.

Χώροι υποδοχής: 2,70 μέτρα ή 3,00 μέτρα για μονάδες Α και ΑΑ τάξης.

Μαγειρεία και λοιποί χώροι εργασίας: 2,70 μέτρα".

ε) Επί νομίμως λειτουργούντος κτιρίου τουριστικού καταλύματος είναι δυνατή η καθ' ύψος επέκταση στο ίδιο περίγραμμα, έστω κι αν δεν τηρείται η κατά την παράγραφο Ε1 απόσταση από τη γραμμή αιγιαλού και οι ελάχιστες αποστάσεις από τα όρια του γηπέδου που ορίζονται στην παρακάτω περίπτωση στ, με την επιφύλαξη του άρθρου-23 παρ.3 Ν-1337/83.

Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος του κτιρίου είναι το οριζόμενο στην περιπ.δ.

στ) Η ελάχιστη απόσταση των κτιρίων από τα όρια του γηπέδου ορίζεται:

- για κτίρια ύψους μέχρι 7,50 μ. σε δέκα (10) μέτρα.
- για κτίρια ύψους μέχρι 10,50 μ. σε δεκαπέντε (15) μέτρα.

ζ) Το μέγιστο ποσοστό κάλυψης του γηπέδου ορίζεται σε είκοσι τοις εκατό (20%) της επιφανείας του.

η) Το γήπεδο στο οποίο ανεγείρεται τουριστική εγκατάσταση πρέπει να έχει ελάχιστο εμβαδόν 4000 τμ.

"θ) Οι συντελεστές δόμησης που ορίζονται στις παρ.α, παρ.β, παρ.γ, της περιπ.Γ του παρόντος άρθρου (0,20, 0,15 και 0,10 αντιστοίχως για τα γήπεδα εμβαδού μέχρι 50 στρέμματα, από 50 έως 100 στρέμματα και για τα γήπεδα εμβαδού μεγαλύτερους των 100 στρεμμάτων), τροποποιούνται ως εξής:

Προκειμένου περί ξενοδοχείων πέντε (5) αστέρων (πολυτελείας) και τεσσάρων (4) αστέρων (Α' τάξεως) και μετά από έγκριση της καταληλότητας του γηπέδου, από την αρμόδια Διεύθυνση Τουρισμού ή τον ΕΟΤ, ο Συντελεστής Δόμησης (ΣΔ) ορίζεται σε 0.20 για όλη την έκταση του γηπέδου".

Δ. 'Οροι δόμησης χώρων οργανωμένης κατασκήνωσης (κάμπινγκ) κατ' εξαίρεση των ανωτέρω (παρ.Γ) για τους χώρους οργανωμένης κατασκήνωσης (κάμπινγκ) με οικίσκους ή χωρίς οικίσκους ισχύουν οι ακόλουθοι όροι δόμησης:

α) Ελάχιστο εμβαδόν γηπέδου: οκτώ χιλιάδες (8000) τ.μ.

β) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης δέκα τοις εκατό (10%) της επιφανείας του γηπέδου.

γ) Συντελεστής δόμησης 0,10.

δ) Ανεξάρτητα από το εμβαδόν του γηπέδου, η μέγιστη συνολική εκμετάλλευση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο χιλιάδες (2000) τ.μ.

ε) Το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος του κτιρίου ορίζεται σε τέσσερα και μισό (4,5) μέτρα με ένα (1) επιτρεπόμενο όροφο. Επίσης απαγορεύεται η δημιουργία υπογείων ακόμη και για βοηθητικές χρήσεις.

στ) Κατά τα λοιπά ισχύουν οι όροι δόμησης της προηγουμένης παραγράφου (Γ) καθώς και οι ειδικές διατάξεις, περιορισμοί της επομένης παραγράφου (Ε).

Ε. Ειδικές διατάξεις και περιορισμοί.

1. Τα κτίρια των τουριστικών εγκαταστάσεων τοποθετούνται σε απόσταση πενήντα (50) μέτρων τουλάχιστον από τη γραμμή αιγιαλού, όπως αυτή ορίζεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

2. Επιτρέπεται η ανέγερση περισσοτέρων του ενός κτισμάτων μέσα στο γήπεδο, τηρουμένων, ως προς τους όρους δόμησης των διατάξεων του διατάγματος αυτού.

3. Σε περίπτωση που ο κτιριακός όγκος υπερβαίνει τις τέσσερις χιλιάδες κυβικά μέτρα (4000) μ3 απαιτείται διάσπασή του σε μικρότερους όγκους.

4. Η αρχιτεκτονική μελέτη ελέγχεται από τις κατά τόπους Επιτροπές Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου για τη μορφολογική προσαρμογή της ως προς το φυσικό και δομημένο περιβάλλον.

5. Για γήπεδα τουριστικών εγκαταστάσεων μέχρι δέκα πέντε (15) στρεμ. απαιτείται εκτός των άλλων σχέδιο γενικής διάταξης, σχέδιο της σχέσης και οργάνωσης, των ελεύθερων χώρων και μέθοδος διατήρησης θέας, καθώς και προσπέλασης προς την παραλία εφόσον το γήπεδο είναι παραλιακό. Για τα μεγαλύτερα των δέκα πέντε (15) στρεμ. απαιτείται επιπλέον και μελέτη σύνδεσης με τα δίκτυα υποδομής της ευρύτερης περιοχής. Ως παραλιακό γήπεδο νοείται το πρώτο γήπεδο μετά τη γραμμή αιγιαλού.

6. Επίσης εάν το γήπεδο ή τμήμα αυτού έχει κλίση άνω του 30% απαιτείται η υποβολή αρχιτεκτονικής προμελέτης και σχεδίου διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου, στο στάδιο της έγκρισης καταληλότητας από τον ΕΟΤ με την προϋπόθεση ότι το συγκεκριμένο τμήμα δομείται.

7. α) Ανώτατο όριο εκμετάλλευσης ορίζονται τα τέσσερις χιλιάδες (4000) μ2, είναι δυνατή η υπέρβαση του ορίου εκμετάλλευσης των τεσσάρων χιλιάδων (4000) μ2 με την προϋπόθεση παραχώρησης πριν από την έκδοση της οικοδομικής άδειας με συμβολαιογραφική πράξη και χωρίς αποζημίωση στο δήμο ή την κοινότητα στα διοικητικά όρια του οποίου ανήκει το γήπεδο, έκτασης ανάλογης με την επιπλέον των 4000 μ2 εκμετάλλευση ως εξής:

α1) Για εκμετάλλευση μεγαλύτερης των 4000 μ2 και μέχρι 10000 μ2 έκταση ίση με την επιπλέον του ανωτάτου ορίου εκμετάλλευση.

α2) Για εκμετάλλευση μεγαλύτερη των 10000 μ2 και μέχρι 17500 μ2 για μεν τα πρώτα 10000 μ2 έκταση ίση με την καθοριζόμενη στην προηγούμενη περίπτωση, για δε τα επιπλέον τετρ. μέτρα έκταση ίση με την επιπλέον των 10000 μ2 εκμετάλλευση, προσαυξημένη κατά το ήμισυ της επιπλέον αυτής, δηλαδή 10000 μ2 εκμετάλλευση.

α3) Για εκμετάλλευση μεγαλύτερη των 17500 μ2 για μεν τα πρώτα 17500 μ2 έκταση ίση με την καθοριζόμενη στην προηγούμενη περίπτωση, για δε τα επιπλέον έκταση ίση με το διπλάσιο της επιπλέον, των 17500 μ2 εκμετάλλευση, προσαυξημένη κατά το ήμισυ της επιπλέον αυτής δηλαδή των 17500 μ2 εκμετάλλευσης.

β) Η αρτιότητα και τα ποσοστά εκμετάλλευσης του γηπέδου υπολογίζονται σ' ολόκληρο το γήπεδο, πριν από την προβλεπόμενη στην παράγραφο αυτή παραχώρηση. Το τμήμα του γηπέδου, που παραχωρείται καθορίζεται στο σχέδιο της γενικής διάταξης της υποπαραγράφου 5 της

παρούσας παραγράφου. Πάντως, το τμήμα αυτό πρέπει να είναι σε θέση εύκολα προσπελάσιμη από κοινόχρηστο χώρο.

Ως χρήσεις γης της έκτασης αυτής ορίζονται μόνο οι συναφείς με τη συλλογική αναψυχή, όπως τουριστικά περίπτερα, αθλοπαίδειές, λουτρικές εγκαταστάσεις και άλλες μη οχλούσες την τουριστική εγκατάσταση χρήσεις κοινωνικού εξοπλισμού και κοινωνικής - τεχνικής υποδομής αποκλειομένων των κάθε λειτουργικής μορφής ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων και των χώρων οργανωμένης κατασκήνωσης (κάμπινγκ).

Σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται η εκποίηση εκ μέρους του δήμου ή της κοινότητας της έκτασης, την κυριότητα της οποίας αποκτούν σύμφωνα με τους όρους παραγράφου αυτής.

8. Μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου προς τη Νομαρχία, η κατά την προηγούμενη υποπαράγραφο υποχρέωση παραχώρησης τιμήματος του γηπέδου είναι δυνατόν να μετατραπεί σε υποχρέωση καταβολής προς τον οικείο δήμο ή κοινότητα χρηματικού ποσού. Η τιμή μονάδας στην περίπτωση αυτής ορίζεται σύμφωνα με τις περί απαλλοτριώσεως διατάξεις.

Η μετατροπή αυτή πραγματοποιείται με απόφαση του Νομάρχη ύστερα α) από γνωμοδότηση του οικείου δήμου ή κοινότητας και β) από εισήγηση των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων 'Εργων (Δ/νσεις Πολεοδομίας και ΤΠ και ΠΕ Νομαρχιών).

Η γνωμοδότηση του οικείου δήμου ή της κοινότητας εκδίδεται εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών, αφ' ότου ζητηθεί τούτο από τη Νομαρχία, στην περίπτωση δε που η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη η συναίνεση του δήμου ή της κοινότητας θεωρείται δεδομένη. Η απόφαση του Νομάρχη εκδίδεται εντός συνολικής προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από την υποβολή της σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου. Σε περίπτωση που η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη το αίτημα της μετατροπής θεωρείται ότι γίνεται αποδεκτό.

Η κατά τα ανωτέρω γνώμη των Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων 'Εργων βασίζεται στον πολεοδομικό σχεδιασμό, που έχει πραγματοποιηθεί για τις αντίστοιχες περιοχές (τυχόν μελέτες ή αποφάσεις Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων, ΖΟΕ ή ζωνών ειδικών χρήσεων κλπ.), αλλά και γενικά στην εκτίμηση αναγκών, κοινωνικής και τεχνικής υποδομής η σε περιβαλλοντικά δεδομένα.

Τα περιεχόμενα στο δήμο ή κοινότητα χρηματικά ποσά κατατίθενται σε ειδικό λογαριασμό και διατίθενται υποχρεωτικά για τις ανάγκες καθαριότητας, φωτισμού, για τη δημιουργία έργων κοινωνικής - τεχνικής υποδομής ή κοινωνικού εξοπλισμού καθώς και για έργα τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής.

Στην ανωτέρω απόφαση του Νομάρχη ορίζονται, μετά και από σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου οι δόσεις στις οποίες κατενέμεται η οφειλόμενη εισφορά σε χρήμα, σε τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται η αποπληρωμή του συνόλου της εισφοράς μέσα στα πρώτα τρία (3) χρόνια από την έκδοση της προσωρινής ή οριστικής άδειας λειτουργίας της μονάδας.

Η αναστροφή της παραχώρησης της έκτασης και η μετατροπή της αντίστοιχης υποχρέωσης σε χρηματική είναι δυνατή οποτεδήποτε, ακόμα και μετά την αποπεράτωση της τουριστικής εγκατάστασης εφόσον συντρέχουν οι ίδιες προϋποθέσεις μετά από σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου και έκδοση απόφασης του Νομάρχη μετά από τήρηση της παραπάνω αναφερομένης διαδικασίας.

Στην περίπτωση αυτή η τιμή μονάδας υπολογίζεται ως ανωτέρω αλλά με βάση την αξία της έκτασης κατά το χρόνο της αναστροφής.

9. Όταν αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, ή κλειστό κολυμβητήριο (πισίνα) ή χώρος γυμναστηρίου - σάουνα, δημιουργείται σε υπόγειο χώρο πρέπει να εξασφαλίζονται οι απαραίτητοι όροι υγιεινής αερισμού, φωτισμού, μόνωσης και πυρασφάλειας. Σε περίπτωση που κλειστό κολυμβητήριο (πισίνα) δημιουργείται σε υπέρ το έδαφος χώρο του κτιρίου ή του γηπέδου ο συντελεστής δόμησης του γηπέδου προσαυξάνεται αντίστοιχα.

10. Προκειμένου να εξασφαλίζεται η περιβαλλοντική ένταξη των τουριστικών εγκαταστάσεων απαιτείται.

α) Για τουριστικές εγκαταστάσεις μέχρι εκατό (100) κλινών θέσεων πρέπει να περιλαμβάνονται περιβαλλοντικά στοιχεία στην τεχνική έκθεση, η οποία αποτελεί δικαιολογητικό για την έγκριση της καταλληλότητας του γηπέδου.

β) Για τουριστικές εγκαταστάσεις εκατό (100) μέχρι τριακοσίων (300) κλινών - θέσεων, η υποβολή στοιχειώδους περιβαλλοντικής μελέτης.

γ) Για τουριστικές μονάδες άνω των τριακοσίων (300) κλινών - θέσεων η υποβολή πλήρους περιβαλλοντικής μελέτης.

δ) Επίσης απαιτείται η υποβολή πλήρους περιβαλλοντικής μελέτης ανεξάρτητα από τη δυναμικότητα της μονάδας, όταν το γήπεδο βρίσκεται σε ακτίνα χιλίων (1000) μέτρων από αξιόλογους φυσικούς ή πολιτιστικούς πόρους (π.χ. τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, βιότοπους, αρχαιολογικούς χώρους, παραδοσιακούς οικισμούς κλπ.). Το περιεχόμενο της τεχνικής έκθεσης της περίπτωσης α και των μελετών των περιπτ. β και γ ορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας σύμφωνα με τη διάταξη της παρ.1 του άρθ-5 του Ν-1650/86 "Για την προστασία του Περιβάλλοντος" (ΦΕΚ-160/Α/86).

11. Δεν επιτρέπεται η μετατροπή σε "τουριστική" της χρήσης κτιρίων, που κτίζονται για άλλη χρήση, εφόσον δεν τηρούνται οι διατάξεις του παρόντος Δ/τος. Από τη διάταξη αυτή εξαιρούνται τα κτίσματα, που χαρακτηρίζονται ως "παραδοσιακά" από τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες.

12. Κτίρια που ανεγείρονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Δ/τος δεν μπορούν ν' αλλάξουν χρήση, εφόσον οι προβλεπόμενοι όροι δόμησης για τα κτίρια της νέας χρήσης είναι δυσμενέστεροι από τις διατάξεις του Δ/τος αυτού. Το αυτό ισχύει και για τις υφιστάμενες τουριστικές εγκαταστάσεις. Από την απαγόρευση αυτή εξαιρούνται:

α) Η σύναψη σύμβασης χρονομεριστικής μίσθωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν-1652/86 (ΦΕΚ 167/Α/86) και

β) η μετατροπή τουριστικών εγκαταστάσεων σε κοινωφελείς μετά από σχετική απόφαση του οικείου Νομάρχη για έγκριση τοπικού ρυμοτομικού σχεδίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ-26 του Ν-1337/83 όπως τροποποιήθηκε με την παρ.13 του άρθ-8 του Ν-1512/85 (ΦΕΚ-4/Α).

Η αλλαγή χρήσης κατά παράβαση των διατάξεων της παραγράφου αυτής επισύρει τις κυρώσεις του άρθ-5 (παρ.2) του ΓΟΚ/85 (ΦΕΚ 210/Α).

Ζ. Ειδικές διατάξεις για την επεξεργασία και διάθεση των υγρών αποβλήτων και προστασία από το θόρυβο.

1. Υγρά απόβλητα.

Στις νέες τουριστικές εγκαταστάσεις η διάθεση των υγρών αποβλήτων (ανεξάρτητα από το βαθμό καθαρισμού) στη θάλασσα γενικά δεν επιτρέπεται. Η διάθεση στη θάλασσα επιτρέπεται μόνο στην εξαιρετική περίπτωση κατά την οποία τεχνικά είναι αδύνατον αυτή να γίνει στο έδαφος επιφανειακά ή υπεδάφια, λόγω έλλειψης απορροφητικότητας του έδαφους ή λόγω των ειδικών υδρογεωλογικών συνθηκών της περιοχής και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των εδαφίων α1, α2, και ότι αφορά τη διάθεση στη θάλασσα και εμπεριέχεται στην περίπτωση δ της υποπαραγράφου αυτής. Η αδυναμία διάθεσης αποδεικνύεται με ειδική τεχνική μελέτη για τα χαρακτηριστικά του εδάφους και υπεδάφους που υποβάλλεται και εγκρίνεται από την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία.

Στις νέες τουριστικές εγκαταστάσεις απαιτείται η ύπαρξη και η κανονική λειτουργία εγκαταστάσεων επεξεργασίας διάθεσης υγρών. Οι ελάχιστοι όροι επεξεργασίας για κάθε περίπτωση είναι:

α) Διάθεση στο έδαφος επιφανειακά (για άρδευση ή απορρόφηση) ή στη θάλασσα.

α1) Για μονάδες με δυναμικότητα μεγαλύτερη ή ίση από τριακόσια (300) άτομα, αερόβιος βιολογικός καθαρισμός, βαθμού απόδοσης μεγαλύτερης από 94% σε BOD 5 και στην έξοδο της εγκατάστασης BOD 5 <η= 25 MG/L και αιωρούμενα στερεά <η= 40 MG/L καθώς και αποτελεσματική απολύμανση.

α2) Για μονάδες με δυναμικότητα μικρότερη από τριακόσια (300) άτομα, αερόβιος βιολογικός καθαρισμός βαθμού απόδοσης μεγαλύτερης από 90% σε BOD 5 και στην έξοδο της εγκατάστασης BOD 5 <η= 25 MG/L και αιωρούμενα στερεά " 5 <η= 30 MG/L " και αποτελεσματική απολύμανση.

β) Διάθεση στο έδαφος υπεδάφια.

Υπαρξη σηπτικής δεξαμενής πριν από τη διάθεση σε βόθρους και απορροφητικές στοές, με την προϋπόθεση ότι η διάθεση γίνεται τρία (3) τουλάχιστον μέτρα πάνω από την ανώτερη στάθμη του υδροφόρου ορίζοντα και να υπάρχει κατάλληλα αποδεδειγμένη απορροφητικότητα του εδάφους σε σχέση με τις διαστάσεις του συστήματος απορρόφησης και του όγκου αποβλήτων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

γ) Διάθεση σε δίκτυο υπονόμων ακαθάρτων.

γ1) Εφόσον υπάρχει κανονισμός λειτουργίας δικτύου, εγκαταστάσεις που η έξοδός τους είναι σύμφωνη με τα όρια απόρριψης.

γ2) Εφόσον δεν υπάρχει τελική επεξεργασία των συνολικών υγρών αποβλήτων του δικτύου υψηλού βαθμού απόδοσης BOD 5 και ανά πάσα στιγμή ο λόγος του συνόλου των αποχετευομένων από κατοικίες προς το σύνολο των φιλοξενουμένων ατόμων από τουριστικές εγκαταστάσεις είναι:

- < 0,5 εγκαταστάσεις αερόβιου βιολογικού καθαρισμού βαθμού απόδοσης μεγαλύτερου από 94% σε BOD 5.
- >η= 0,5 και < 1 εγκαταστάσεις αερόβιου βιολογικού καθαρισμού βαθμού απόδοσης μεγαλύτερου από 90% σε BOD 5.

- $>\text{ή}= 1$ και < 2 εγκαταστάσεις αερόβιου βιολογικού καθαρισμού βαθμού απόδοσης μεγαλύτερου από 80% σε BOD 5.
- $>\text{ή}= 2$ και < 6 εγκαταστάσεις επεξεργασίας βαθμού απόδοσης $>\text{ή}= 35\%$ σε BOD 5.
- $>\text{ή}= 6$ εγκαταστάσεις σχαρισμού και σηπτικής δεξαμενής.

δ) Στις εγκαταστάσεις αερόβιων βιολογικών καθαρισμών πρέπει να υπάρχει εγκαταστημένος εφεδρικός μηχανολογικός εξοπλισμός (αεροσυμπιεστές, αντλίες, συσκευές απολύμανσης κλπ.) με τους αντίστοιχους αυτοματισμούς για την εναλλάξ λειτουργία και σήμανση συναγερμού σε περίπτωση βλάβης, καθώς και εφεδρική πηγή ενέργειας που τροφοδοτεί αυτόματα την εγκατασταση σε περίπτωση βλάβης του ηλεκτρικού δικτύου ή ανάλογη διάταξη που αποτρέπει τα προβλήματα που δημιουργούνται από τις διακοπές του ηλεκτρικού ρεύματος. Επίσης στις εγκαταστάσεις των αεροβιών βιολογικών ανεξάρτητα αν τοποθετούνται σ' ανοικτό ή κλειστό χώρο, οι επιφάνειες των υγρών πρέπει να είναι ορατές και επισκέψιμες σ' όλη την έκταση. Τόσο οι εγκαταστάσεις όσο και τα πεδία διάθεσης στο έδαφος επιφανειακά πρέπει να είναι καλά προστατευμένα από την είσοδο ζώων ή αναρμοδίων προσώπων.

Σε περίπτωση διάθεσης, στη θάλασσα η εκβολή των λυμάτων σ' αυτή γίνεται σε απόσταση μεγαλύτερη από 250 μέτρα από την ακτή και σε βάθος όχι μικρότερο από 8 μέτρα.

Πριν από τη διάθεση στο έδαφος επιφανειακά ή στους υπονόμους ή στη θάλασσα των επεξεργασμένων αποβλήτων θα υπάρχει φρεάτιο δειγματοληψίας εύκολα και ανά πάσα στιγμή προσπελάσιμο για έλεγχο.

Σε περίπτωση γειτνίασης τουριστικών εγκαταστάσεων επιτρέπεται η από κοινού συλλογή, επεξεργασία και διάθεση των υγρών αποβλήτων με κοινή ευθύνη.

2. Θόρυβος.

α) Όλες οι θορυβώδεις εγκαταστάσεις και λειτουργίες (π.χ. εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού, αντλιοστάσια, εξαεριστήρες) πρέπει να είναι ηχητικά άριστα μονωμένες και τοποθετημένες σε τόση απόσταση από τους χώρους ανάπτυξης των φιλοξενουμένων, ώστε η στάθμη θορύβου μέσα σ' αυτούς τους χώρους (με ανοιχτές πόρτες και παράθυρα) ή στις σκηνές των κατασκηνώσεων παραθερισμού (κάμπινγκ) να μην ξεπερνά τα 35 DB. (A)

Οι μετρήσεις που γίνονται μετά τη λειτουργία της ξενοδοχειακής - τουριστικής εγκατάστασης για την εξακρίβωση της τήρησης του παραπάνω ορίου της στάθμης του θορύβου πρέπει να παίρνουν υπόψη την επικρατούσα στην περιοχή στάθμη του θορύβου βάθους, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

Διαφορά σε DB(A) μεταξύ της μετρούμενης συνολικής στάθμης θορύβου και της στάθμης θορύβου.

Αριθμός DB(A) πρέπει να αφαιρείται από τη μετρούμενη συνολική στάθμη θορύβου.

βάθους >9	0
9-6	1
5-4	2
3	3

βάθους <3

δεν πρέπει να γίνονται
μετρήσεις.

β) Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο της στάθμης θορύβου που επέμπεται στο περιβάλλον από τις τουριστικές εγκαταστάσεις μετρούμενο στα όρια της ιδιοκτησίας της εγκατάστασης, είναι 50 DB(A).

3. Οι παραπάνω όροι των παραγράφων 1 και 2 αποτελούν βασική προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας της τουριστικής εγκατάστασης.

4. Εάν από άλλες διατάξεις απαιτούνται όροι επεξεργασίας και διάθεσης υγρών αποβλήτων ή καταστολής θορύβου αυστηρότεροι από τους παραπάνω, αυτοί υπερισχύουν"

ΠΔ/6-10-78.

ΑΡΘΡΟΝ-9.

(ΔΟΜΗΣΙΣ ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ.)

[ΙΣΧΥΕΙ από 17.10.1978]

ΑΘΛΗΤΙΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (Γήπεδο μίνι ποδοσφαίρου).

1. Οι όροι και περιορισμοί δομήσεως των γηπέδων δια την ανέγερσιν αθλητικών εγκαταστάσεων μείζονος σημασίας καθορίζονται δι' αποφάσεως του Υπουργού Δημοσίων 'Εργων, μετά πρότασιν της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού και μετά γνώμην του Συμβουλίου Δημοσίων 'Εργων. Προκειμένου δι' εγκαταστάσεις ήσσονος σημασίας, ως απλά γήπεδα, ανοικτά κολυμβητήρια και μικρά κλειστά Γυμναστήρια κτιριακού όγκου μικρότερου των 2000 κυβικών, οι όροι και περιορισμοί δομήσεως αυτών καθορίζονται δι' αποφάσεως του αρμοδίου Νομάρχου κατά την προαναφερομένην διαδικασίαν.

2. Εις περιπτώσεις αθλητικών έργων, στάδια, γήπεδα μεγάλης χωρητικότητος κλπ., απαιτείται η κυκλοφοριακή σύνδεσις της εγκαταστάσεως μετά του οδικού δικτύου, της περιοχής, συμφώνως προς τας διατάξεις του ΒΔ-465/70.